

Viastr, -cestov

EVA TURNOVÁ
ALICE BOCHŇÁKOVÁ
ZBYNĚK FROLÍK
MILAN LASICA

2'12

1 Je dobré mít cestovní pojištění vždy po ruce

S mobilní aplikací Allianz na cesty si můžete v mžiku sjednat cestovní pojištění s nejširším krytím na trhu a získat přístup k užitečným radám a asistenci, kdekoliv se budete nacházet.

Pokud máte QR čtečku ve Vašem mobilu, můžete si aplikaci jednoduše stáhnout sejmutím QR kódu

jinak přes

S vámi od A do Z

Allianz

na začátek

Stanislav Bernard
spolumajitel Rodinného pivovaru Bernard

Léta po revoluci jsem si pouštěl televizní zprávy, četl noviny a žil jsem tím, co je nového, co se povedlo zreformovat, jaké nové zákony se připravují a tak dál. Vycházel jsem z přesvědčení, že tahle země jde dopředu, ale postupně jsem zjistil, že jde někam úplně jinam. Zprávy jsem postupně přestal sledovat, protože poté, co přijdu z práce, kde jsem obklopený pozitivními lidmi, nemám chuť a ani důvod nechat se pokaždé zavalit záplavou krádeží, zločinů, lidské podlosti a zároveň často populismu a hlouposti. Žijeme si nyní celkově velmi dobře, nikdy jsme se neměli líp, ale ve zprávách slyšíme něco úplně jiného. Podle nich to vypadá, jako bychom žili v beznadějně době. S médii ale mám ještě jeden problém. Hlavně s těmi, která se tváří jako seriózní deníky nebo týdeníky, a přitom lžou doslova, jako když tiskne. Pokud si nezasvěcený, pouze na informace v médiích odkázaný člověk ty lži přečte, octne se ve zkreslené mediální realitě, která s tou skutečnou nemusí a často ani nemá nic společného. Vzniká buď tak, že média někdo vlastní a má své sobecké zájmy, či tím, že novináři píšou na něčí objednávku. Nebo jsou hloupí a líní a bez rozmyslu otisknou to, co jim někdo podstrčí. Vůbec si přitom neuvědomují, nebo možná ano, ale o to je to horší, jakou sílu má slovo. Kvůli slovům se lidé rozvádějí, rozpadají se firmy a vznikají války. V tom, jak někteří novináři lžou, jak vytvářejí falešný obraz reality, vidím záměr, zlý úmysl. Jsou tím schopni ubližovat konkrétním lidem. Špinit je, de facto ničit jejich životy, aniž by byli nějakým způsobem postižitelní. A to všechno pod záminkou svobody slova, kterou jsem mimochodem vždy považoval za naprosto nezbytnou. U nás ale zcela chybí její další rozměr – osobní zodpovědnost a elementární slušnost. Budu zcela konkrétní – nesetkal jsem se dosud se statečnějším a férovějším člověkem, než je bývalý šéf rozvedky, pan generál Karel Randák. Slovo „vlast“ pro něj není jen pět písmen, ale něco, za co je schopen, na rozdíl od všech možných podvodníků a spousty pseudopolitiků, kteří na něj plivou, položit i život. A pak si o něm lidé přečtou článek např. v Reflexu, který ho vylíčí v takových barvách, že by mu nepodal ani ruku. Jsem rád, že právě v jeho případě jsem schopen konfrontovat pravdivou realitu s tou mediální a že díky své pozici mám možnost se za něj takto veřejně postavit.

Držte se!

vlastní cestou 2¹²

duben – květen – červen

editor
Boris Dočekal
redakce
Stanislav Bernard
Zdeněk Mikulášek
Markéta Navrátilová
design
Štěpán Malovec
jazyková poradkyně
Věra Bláhová
tisk
T. A. Print, Praha
vydavatel
Rodinný pivovar Bernard, a. s. // www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > Magazín Vlastní cestou). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164.

foto na obálce > Alice Bochnáková

obsah

- 04 – **Už nemusíme hledat osobnost, co nás spásí**
rozhovor s Evou Turnovou
- 10 – **Novinky**
z pivovaru
- 12 – **Alice Bochnáková**
lahůdka ze světa fotografie
- 17 – **Výhled na moře**
povídka Miloše Urbana
- 22 – **Ecce Homo**
fotoreportáž
- 26 – **Informace**
z pivovaru
- 28 – **Mám rád polemiky, ale zároveň i rád**
rozhovor se Zbyňkem Frolíkem

- 31 – **Nečekané půvaby Ólandu**
reportáž
- 37 – **Milan Lasica**
fejton
- 38 – **Vratislavovo náměstí v Novém Městě**
Vysočina a okolí

Už nemusíme hledat osobnost, co nás spasí

řeká Eva Turnová | baskytaristka The Plastic People
of the Universe

Všichni věděli, že nejsem Mejla, že jediný, čím ho můžu v tu chvíli nahradit, bylo právě to, že jsem ženská s těma dlouhejma nohama. Což pro mě byl docela frustrující pocit.

Zkuste vybrat jednu, nejdůležitější křižovatku svého života.

Bylo to rozhodování, jestli mou největší prioritou v životě bude dcera. Myslím, že tohle je dost zásadní věc. Dokázat třeba i opustit cestu, na kterou se předtím člověk vydal. Když se narodila Johanka, shodou okolností za mnou přišla Načeva, jestli nechci hrát v její kapele. Řekla jsem, že ne, i když mě to mrzelo. Ale jedné nabídky jsem neodolala, třebaže to bylo v době, kdy jsem zrovna přestala kojít - jet na kole z Tibetu do Kathmandu s novináři ze Svobodné Evropy. Měla jsem o tý cestě udělat pořad, ale skončila naprostým fiaskem, dostala jsem vysokohorskou nemoc. Možná to bylo znamení, že nemám takhle blbnout a radši se věnovat dceři. Já to jako dítě moc nezažila.

Tomu nerozumím.

Až do deseti let jsem byla spíš u babičky a dědy.

A dobrý?

Jo, byla to taková klidná strana mince, s mámou jsem zažívala divokost. Celý ži-

vot mě pronásleduje, že takhle lavíruju. Někdy až na hraně té divokosti, ale právě od prarodičů mám pevné kořeny, asi i pud sebezáchovy, že to nakonec vždycky nějak vybalancuju.

Když už jste začala o muzice, kdy jste se rozhodla zrovna pro baskytaru? Zrovna po base holky asi moc netouží.

Vždycky jde o souhru náhod. Když jsem o tom nedávno přemýšlela, říkala jsem si, že jsem vlastně nikdy nesesedla v pokoji a neříkala si – kdo by mi tak hodil lano. Nebo kde bych třeba chtěla hrát. Dřív mě někdo oslovil, než jsem se o něco začala snažit.

A založit si vlastní kapelu?

Tu mám až teď. Nikdy jsem neměla moc velký sebedůvěru, ani pocit, že to ve mně je tak silný, abych s tím šla ven. Ale od deseti let jsem hrála na klasickou kytaru, kterou mi dal jeden převozník.

Povídejte...

Když se máma někdy pohádala s dědou, přišla za mnou třeba i v noci a odvedla mě

do chaty na Trojském ostrově, do enklávy stejně starých lidí, kteří žili v zahrádkářské kolonii. Zpívali u ohně, hráli karty a já si přišla strašně zajímavá, protože jsem byla mezi dospělými sama, už v sedmi letech jsem glosovala jejich historky a oni se smáli. V Troji bývala hospoda U Šoukalů, kde pracoval můj děda. S mámou jsme do té hospody chodily a zůstávaly tam někdy až do zavírací a zpívaly Bednu od whisky... K Šoukalům chodil popíjet i převozník, který za padesátník na pramici převážel lidi přes řeku do zoologický. Na druhý straně řeky měl budku a kromě toho, že převážel, uměl krásně hrát na kytaru. Měl španělku s rubínem a kovovou želvičku na hlavě kytary a jednou mi ji dal a řekl, že mě od druhého dne bude učit španělský akordy. Jenže hned tu noc se utopil, když plaval z hospody do té své budky.

A kdo vás pak učil?

Začala jsem chodit do lidovky. Moc mě to nebavilo, protože jsem vyfasovala učitele, kterej dělal klasiku. Takže jsem třeba musela mít nohu na stupínku a připadala si jako blbec. Víc než hraní mě bavilo pozorovat jeho knír. Neuvědomovala jsem si, že jde jen o to, překonat v sobě nechuť. Teď mě baví překonávat limity, ale zase už si vybírám, co mi za to stojí a co ne. V lidovce jsem vydržela asi tři roky. Pak jsem večerně dělala konzervatoř – kytaru a zpěv. Ale protože jsem zpívala i Kubišku, vyhodili mě. Později jsem měla přítele, který měl kapelu Odvážná srdce, což byla zvláštní obdoba Laury a jejích tygrů. Veřejně jsem začala hrát až docela pozdě, někdy kolem revoluce. V té kapele měli dvě basy, jenže jeden basák odpadl a přítel se zeptal, jestli se nechci do čtrnácti dnů naučit hrát na basu. První koncert jsem proseděla a hrozně se třásla, ale nějaký čas jsem s nima zůstala, asi do osmého měsíce těhotenství.

Vraťme se k vaší dceři, moje matka mě pořád do něčeho tlačila – a co vy?

Já na ni netlačím a ona nic nedělá. Ne, přeháním, umí výborně anglicky a teď jsme se domluvily, že bude místo mě překládat. Studuje obchodní akademii, hraje vodní pólo. A myslím, že má talent po tátovi, který je hercem v Divadle Na zábradlí. Hlavně nás to

spolu baví, jsme šťastný. Máma mě v mých aktivitách nepodporovala, ale bylo to spíš proto, že je moc nechápala. Už ve čtrnácti jsem četla Solženicyna, ruský autory, Hraběte... Ona byla kadeřnice, žily jsme spolu od mých deseti let samy, občas se k nám někdo přidal, ale tyhle věci šly mimo ni. Vytvářela jsem si vlastní svět ve svém pokojíčku, měla jsem tam kotoučák a poslouchala Zappu a... V sedmý třídě jsem začala chodit do vodáckého oddílu, o ježdění moc nešlo, spíš tam byla spousta lidí, který přemýšleli stejně, bavili jsme se o knížkách... Potom jsem se dostala do Jazzový sekce, viděla jsem filmy, které se tenkrát jinde vidět nedaly – třeba Easy Rider. Ale na to, abych se setkala s Plastikama, jsem byla moc mladá.

A dál?

V noci jsem překládala na nádraží balíky s poštou z nákladáků do vagónů a ve dne studovala v intenzivním kurzu angličtinu. V sedmnácti jsem si udělala státnici. A pak jsem šla na vejšku, na češtinu a angličtinu. Na anglistiku, kde brali jen pět lidí, jsem se radši ani nehlásila, protože jsem nebyla v SSM.

Trochu jsme odběhli od křižovatek, co Plastici?

To byla velká křižovatka.

Váš příchod do kapely vyvolal rozruch a někteří fanoušci se s ním dlouho nedokázali smířit. Jak jste prožívala vstup mezi živoucí legendy?

Hm, vím, že si lidi říkali – nějaká mladá baba, co to je? Ale mně v té době bylo už šestatřicet.

Nepředpokládám, že byste po smrti Mejly Hlavsy přišla a řekla – kluci, chci s váma hrát.

Já už jsem dlouho hrála v Dégéčkách (DG 307). Zajíček zrovna hledal basáka a Načeva ho poslala za mnou. Poslechla jsem si kazetu, kterou mi dal, a okamžitě řekla, že jo. Za měsíc se točila deska, kam jsem autorsky dost přispěla. Zkoušky byly úžasný. Pavel jen tak seděl a uhrančivě působil. Začala jsem něco hrát a ostatní se přidávali, bylo to něco úplně jiného než později u Plastiků.

Eva Turnová – březen 2012

A jak se tvořilo u Plastiků?

No, dlouhou dobu nijak. U nich to bylo hodně zatížený Mejlou, kterej jako jedinej skládal. V roce 1997 byli Plastici pozvaný na Hrad s tím, že po dlouhý době zahrajou. Koncert byl tak úspěšný, že následovala šňůra. Pak se rozhodovali, co bude dál. A neshodli se na povaze další tvorby. Mejla chtěl rockovější věci, sevřenější, koncepční, s textama Krchovskýho a se samply, lákaly ho nový technologie. A Vráťa (Brabenec) chtěl hrát starý psychedelický věci. Mejla mě viděl s Dégéčkama, a tak se zeptal, jestli nechci působit v jeho nové kapele Šílenství, kde byly dvě basy. Dneska už bych to hrála radši, tenkrát mě štválo, že nemůžu vůbec improvizovat, s naprogramovanými samply to nejde, musíte hrát pořád stejně. Asi po roce kluci z Plastiků přemluvili Mejlu na novou desku, protože měli hodně lákavý nabídky. Jenže on uprostřed vymejšlení dostal rakovinu. My dva jsme spolu byli docela v kontaktu a myslím, že už tenkrát si řekl, že pokud by ho někdo měl nahradit, mohla bych to být

já. Když měli Plastici hrát v Polsku, už se cejtíl dost špatně a kluci uvažovali, že by zahráli bez něj. Že bych to mohla odjet já. Myslím si, že jim to uvízlo v hlavě, i když Vráťa samozřejmě říká, že mě vzali do kapely, protože mám dlouhý nohy.

A jak to šlo?

První tři roky to bylo peklo. A já jsem si všechno dost brala jako útok na sebe, místo abych si řekla, že o nic nejde. Lidí, kteří poznali bezpodmínečnou lásku, tohle zvládají dobře, protože už si ji nikdy v životě nemusejí ex post řešit. Vlastně ještě v dost pozdním věku jsem potřebovala ze všech stran pozornost a přijetí a najednou tohle.

Jak se k vám v kapele chovali? Přece jen mezi vámi byl rozdíl celé generace.

Oni byli hodní (smích). Paradoxně teď, kdy jsem se už s nima sžila a složila čtyři skladby, jsou možná mnohem ostřejší. Ale když jsem do Plastiků nastoupila, viděla jsem, že Vráťa se trochu ošívá, protože to

EVA TURNOVÁ
*1966

Vystudovala češtinu a angličtinu na Karlově univerzitě. Jako baskytaristka působila například v kapelách DG 307 a Půlnoc, dnes hraje v legendárních Plastic People of the Universe. Kromě hraní skládá hudbu, učí angličtinu, překládá a píše pro časopisy. (Více na www.eternity.cz). Žije v Praze s dcerou Johankou.

nešlapalo. Všichni věděli, že nejsem Mejla, že jediný, čím ho můžu v tu chvíli nahradit, bylo právě to, že jsem ženská s téma dlouhým nohama. Což pro mě byl docela frustrující pocit. Mokrát jsem chtěla odejít. Jakmile není pořádný spodek, ani kapela moc nehraje. Dobrý to začalo být až po pěti letech a myslím, že dneska je to nejlepší. Rozhodně to šlape, protože s bubeníkem si rozumíme. Často se řešilo, jestli ta legenda nepřebíjí současnou tvorbu. Jeden čas bych řekla, že asi jo, ale teď tam cejtím synergii, v poslední době se udělalo možná dvanáct nových věcí a na koncerty chodí i mladý lidi. Sílu Plastiků cejtím v tom, že kluci se vůbec nezměnili. Neuhnuli, ačkoliv jim nabízeli spoustu postů nebo toho mohli nechat. Šli svou cestou v době, kdy to nebylo možný, a jdou po ní dál, když už to možný je.

Plastici už jsou starší chlapci a jejich životopráva není zrovna vzorová. Přemýšlíte někdy o tom, co bude po nich?

O tom jsem nikdy nechtěla přemejšlet, bála jsem se, že něco přivolám. Ale jednou jsem byla u kartářky a zeptala se jí – mám zůstat v kapele, co v ní teď hraju, nebo se spíš soustředit na své věci? Svou energii nemůžete úplně rozdělit. A ona mi řekla – no, jste v kapele, kterou neznám, ale budete strašně cestovat a jednou vás vidím, že jste tam nejstarší (smích). Tak nevím. Ale dost mě to pobavilo.

Zmínila jste vlastní věci, jaké jsou?

To je ta třetí křížovka, spíš vnitřní. Člověk buď má životní vizi, nebo ji nemá. Někdo se spokojí s tím, že je interpret, což mi hrozilo na začátku. A popravdě řečeno – každé druhé by byl rád, že může hrát Mejlovy party. Dneska cejtím, že přišla doba mého úplného sebevyjádření. Ono je asi úplně jedno, jaká je to forma, teď jsem třeba začala hodně psát, dělám rozhovory, mám rubriku v Instinktu. Psaní mi přijde spojenější s mým vnitřním životem, než když se to děje přes hudbu. Víím, že nejsem kdovíjak dobrý muzikant, ale podle mě v poslední době nejde ani tak o to, kdo jak hraje. Hudba už začíná být jenom prostředek, jde hlavně o to, vytvořit si svůj prostor a co nejlíp, nejpravdivěji předat to, jaký člověk je. A inspirovat ostatní, aby se ani tak neztotožňovali s ním, ale uvědomili si, že mohou být taky sami sebou.

Takže ještě jednou – jaké ty vaše vlastní věci jsou?

Dobrá! (smích) Já jsem udělala desku, ale cítím, že je tak na půl cesty. Jsou tam anglické texty, který jsem až na dva nepsala já, ale základy jsem většinou vymyslela sama. Zpěv, basu, kytaru nějak jednoduše i klávesy, akorát bicí jsem si musela naprogramovat. A pak mi to vždycky někdo pomoh doaranžovat. Šlo to strašně rychle a uspokojovalo mě to, ale text je přece jenom půlka a najednou jsem měla pocit, že se za ty anglické slova začínám schovávat. Tak jsem si řekla, že teď

doma s prostředkama, který mám, udělám další ceděčko s českými texty. Bude minimalističtější, a když v tom bude nějaká síla, tak to budu hrát živě. Ale s texty to půjde ztuha. Myslím, že jsem dobrý překladatel, že v próze nemám problém, ale u textů mám strašnej blok a potřebuju ho překonat. Jako kdybych se nechtěla odhalit, ale zároveň se v životě odhaluju hodně.

Ale ještě k Plastikům, vzpomenete si na nějaký hodně silný společný prožitek?

Určitě koncert v Lucerně po pohřbu Václava Havla, kde bylo mezi lidmi takové přirozené propojení, připomnělo mi to atmosféru v listopadu 1989. Pro mě je loňský rok spojený s tím, že umřelo hodně lidí. Magor, moje kamarádka spisovatelka Hana Androniková, hned vzápětí Havel... A na tom koncertě jsem si uvědomila, že tím se uzavřelo jedno období. Že už nemusíme hledat nějakou osobnost, prezidenta, co nás spasí, protože to se stejně neosvědčilo. My se k Havlovi vracíme v myšlenkách, ale nikdo ho přímo nenásledoval a ani nikoho dalšího nemáme. Podle mě je východiskem, aby každý začal pracovat sám na sobě, snažil se nepřežívat, ale svůj život si v rámci možností vytvářet. A kdyby se to povedlo, tak lidi najednou zjistí, že nemusí zoufale hledat nějakého prezidenta, protože buď už nebude potřeba, nebo nebude tak těžký ho najít...

My jsme si vybrali dobře. A vy?

**informační systém,
který se vám přizpůsobí**

Pomocí kvalitního software a služeb pomáháme našim zákazníkům realizovat jejich vize. Informační systém KARAT řeší podnikové procesy a eviduje veškeré datové toky ve společnosti, a tak poskytuje dokonalý přehled o její celkové situaci. Dokážeme přizpůsobit systém přesně dle vašich specifických potřeb a učinit vaše podnikání efektivnější.

Stylová samolepka
na zadní sklo

PŘIDEJTE SE K NÁM A JEZDĚTE S BERNARDEM!

Fólie Bernard pro Vaše zadní sklo

- jedná se o fólii s motivem Svátečního ležáku Bernard
- není omezen Váš výhled z vozu, její použití je v souladu s normami
- slouží i k zamezení nežádoucích pohledů do vozidla
- platí pro automobily s rokem výroby 2002 a mladší
- do 10. 6. 2012 Vás budeme kontaktovat, zda jste byli vybráni

Uzavíráme smlouvu o provedení reklamy.

V odůvodněných případech si vyhrazujeme právo přihlášku odmítnout.

Pokud vlastníte některý z níže uvedených modelů aut a máte zájem vozit samolepku BERNARD, napište nám do 31.5.2012 na adresu polepy@bernard.cz a do předmětu zprávy uveďte „přihláška“.

Značky aut, která polepujeme

AUDI Q5	Ford Fusion	Opel Astra G combi	Škoda Fabia I, II	Volkswagen Golf IV
AUDI Q7	Ford Mondeo combi 1, 2	Opel Corsa C, D	Škoda Fabia combi I, II	Volkswagen Golf IV combi
BMW X1	Hyundai i30	Peugeot 206	Škoda Octavia combi I, II	Volkswagen Passat B5 combi
BMW X3	Hyundai ix35	Porsche Cayenne	Škoda Roomster	Volkswagen Tiguan
BMW X5	JEEP Cherokee	Renault Clio II	Škoda Yeti	Volkswagen Tuareg
Citroen Berlingo	Mercedes ML	Renault Mégane II combi	Toyota Yaris	Volvo C30, V40, V50, V60, V70
Fiat Punto II	Mercedes Vaneo	Renault Kangoo	Volkswagen Bora combi	Volvo XC60, XC70, XC90

Pokud vlastníte jiný typ vozu, pošlete nám prosím orientační rozměry zadního skla a fotku zadní části vozu (zadních dveří včetně skla). Posoudíme, zda je vaše vozidlo pro polep vhodné, a dáme Vám vědět.

Máme pro Vás:

- 30litrový sud světlého nepasterovaného ležáku Bernard ZDARMA
- prohlídku našeho pivovaru pro skupinu 8 - 20 osob ZDARMA
- dva dny na BERNARD FESTU za cenu jednodenní vstupenky

www.facebook.com/Bernard.cz

V roce 2011 dosáhl Rodinný pivovar Bernard rekordního výstupu – vyrobil 205 988 hektolitrů piva. Je to především výsledkem snahy pivovaru o nabídku chuťově zajímavých a inovativních piv či netradičních nealkoholických nápojů. Obrat pivovaru dosáhl 398 milionů korun.

Export Rodinného pivovaru Bernard byl v loňském roce 16,3 procenta – přes 33 tisíc hektolitrů. Největším partnerem je Slovensko s 20 tisíci hektolitry. K dalším tradičním odběratelům patří Velká Británie, Slovinsko, Rusko, Norsko nebo Austrálie.

Grafickým designérem roku 2011 se stal Štěpán Malovec, mj. za grafickou úpravu knihy Ladislav Sutnar Americké Venuše a plakát k výstavě Sheila Hicks v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze. Štěpán Malovec je grafikem magazínu Vlastní cestou.

V květnu bude v pivovaru dokončena výstavba sanitační stanice pro stáčírny sudů a lahví s namontovanou technologií za téměř 9 milionů korun. Po zprovoznění zajistí stanice kvalitní čištění veškerých technologických částí, které jsou při stáčení nepasterizovaného piva velice důležité.

V letošním roce se Rodinný pivovar Bernard stal po jedenácté v řadě nejobdivovanější firmou kraje Vysočina a třetí nejobdivovanější firmou České republiky v oboru potravinářský a tabákový průmysl. Žebříček 100 obdivovaných firem ČR sestavuje CZECH TOP 100 na základě hlasování manažerů významných společností, ekonomických a finančních analytiků, zástupců oborových sdružení, svazů a profesních asociací.

V sobotu 3. března se uskutečnila charitativní dražba fotografií naší spolupracovnice Markéty Navrátilové, kterou ve spolupráci s autorkou zorganizovala akciová společnost Vápenka Čertovy schody Praha. Na účet Dětského domova a speciální mateřské školy v Berouně tak putuje téměř 385 tisíc korun.

Podvodní fotografie
mají své
kouzlo

Alice Bochnáková

Vždycky mě fascinovalo pod vodou pozorovat skutečnost, všechny ty detaily, které se vzájemně doplňují, prolínají, a tak tvoří neopakovatelný, netradiční celek. Mluvím o neobvyklém chování světla, jeho lomu o vodní hladinu, o pomalém, ladném pohybu věcí, vlasů a samozřejmě i lidí. Fotografování pod vodou rozdělují na tvorbu vlastní a na zakázku. Při své vlastní tvorbě obvykle využívám poněkud složitější a náročnější výpravu, scénu atd., což je ale mnohem nákladnější. A fotografováním na zakázku nad vodou i pod vodou si své sny pak můžu snadněji realizovat. Ale fotografovala jsem i lidi, kteří se nebáli jít do větších projektů. Fotografování pod vodou je náročné a únava pak znatelná. Než zákazník přijede, celou

dohodnutou scénérii připravím předem. Po příchodu spolu pečlivě probereme průběh fotografování. Posléze proběhne líčení a oblékání do šatů, kostýmů, doplňků i umístění zátěží pod oděv pro zlepšení stability. Přestože při mém podvodním fotografování se jedná o promyšlené tematické scénérie, základním pilířem zůstává zachování přirozenosti fotografovaných osob, netradičního prostředí i celkového emočního dojmu. Chci říct, že ačkoli si přesně definujeme pohyb, postoj, výraz atd., nechávám čistě na fotografovaném, jak onu podvodní divadelní scénu pojme. A pak se doladují jen technické detaily – jako je hlídání si vlajících vlasů, šatů, dekoračních látek, aby nebránily v záběru, zabránit nafouknutým tvářím při nádechu atd.

MILOŠ URBAN

Výhled na moře

*Chceme-li si užít života,
nesmíme si užívat příliš.*

Vladimir Nabokov

Na Zakynthos letěli Holubcovi už popáté a potřetí se ubytovali v hotelu Epaulis Beach Hotel u vesnice Korithi na nejsevernějším cípu ostrova. Paní Holubcové bylo víceméně jedno, na které pláži si ráno lehne pod slunečnick, několikrát se dojde vykoupat do moře a vpodvečer se vrátí do hotelu a ještě si zaplave v bazénu. Pan Holubec na koupání nebyl. Ráno a večer se chodil projít po pláži a většinu dne trávil na balkóně hotelového pokoje. Byl to pokoj za všechny peníze, alespoň podle pana Holubce, protože měl výhled na západ, sever a částečně i na východ, a pan Holubec, protože si ho objednal celý rok dopředu, měl na něj přednostní právo a třetinovou cenu.

S majitelem, panem Epaulisem, se dobře znal už od předloni, když pan Epaulis osobně zaklepal na dveře pokoje a lámanou angličtinou se dožadoval odpovědi, jak si to jeho host představuje. Pan Holubec tušil, o co panu Epaulisovi jde, a pozval ho dál a zavedl na balkon. Pak mu ukázal stojánek s dalekohledem a svou velmi dobrou angličtinou mu vysvětlil, že je fanda do lodí, doma v Praze dokonce staví jejich dřevěné modely a sem je jezdí pozorovat. To o těch modelech nebyla pravda, nicméně pan Epaulis se upokojil, a kdykoliv si mu některý z hostů přišel postěžovat, že v horním patře je na balkóně nějaký pán s dalekohledem a určitě očumuje ženského na pláži, pan Epaulis se pana Holubce zastal a říkal o něm, že je expertem na námořní plavidla a jemu samému je ctí, že tu takového člověka má.

Kdysi vozil pan Holubec na své cesty fotoaparát s teleobjektivem, ale celé zařízení bylo zbytečně těžké a kromě toho měl kvůli němu na jiném ostrově potíže s policií; při pozorování a fotografování lodí k němu přijela hlídka a legitimovala ho v domnění, že je turecký špion a ve skutečnosti mu jde o snímky letiště. vzdal se aparátu s lehkým srdcem, protože jemu šlo o chvilkovou rozkoš z náhodně nalezeného a přesně zaměřeného a zaostřeného objektu, ne o to, aby si ty příjemné chvíle připomínal doma nad fotoalbem. Byl lovec, ale trofeje si ukládal, pokud za to stály, pouze do paměti ve své hlavě. S teleskopem vypadal jako hvězdář, co pozoruje ve dne namísto v noci a nedívá se nahoru, nýbrž rovně před sebe nebo taky trochu dolů – vzhledem k vyvýšenému umístění hotelu Epaulis. A teleskop měl upravený pro horizont, nikoliv nadhlavník. Hvězdy ho nezajímaly, chtěl vidět, co se děje na moři, a často by rád dohlédl ještě dál, až na čtrnáct kilometrů vzdálené jižní pobřeží ostrova Kefalonia, třeba do oken přímořských hotelů a penzionů, kdyby tam nějaké byly. Rád by si tedy prohlížel alespoň rozeklané pobřeží, a ne že by na Ai Helis, Pessada, Lourdas nebo divoké pláže jeho rozdivočelý teleskop Celestron AstroMaster nestačil, jenomže mezi ostrovy ležel stálý opar, který se za celou čtrnáctidenní dovolenou rozptýlil maximálně na půl dne, nebo taky vůbec, takže i dlouhým sklem přiblížená Kefalonia zůstávala pouhou ušmudlanou siluetou, i když jasné kontury

Vystudovala střední průmyslovou školu slévarenskou. Je členkou Asociace profesionálních fotografů. Zaměřuje se především na podvodní aranžovanou figurální fotografii. Vystavovala v Česku, Chorvatsku a v Turecku. V roce 2010 jí v Bruselu Federace evropských profesionálních fotografů udělila titul QEP – Qualified European Photographer. Její sada fotografií nazvaná Šermíři byla oceněna jako Významný počín roku 2010. Publikuje v časopisech se zaměřením na potápění a fotografii.

Alice Bochnáková
(1971)

mívala také večer před slunce západem, když se ve vesničkách začaly rozsvěcet lampy, ale to se pan Holubec věnoval manželce nebo večeři nebo obojímu.

Přes den mu bohatě stačilo dění na moři stovky metrů až pět šest kilometrů od zakynthských břehů. Co si zamlouval, to měl jako na dlani, přímo u pravého oka, a když se jeho ambice smrskly a on dostal laskominy popatřit na některou z okolních pláží, nenápadně teleskop schoval v pokoji a nahradil ho dalekohledem Vanguard, citlivým přístrojem zdánlivě teleskopu podobným, také na stojánku a s horním pozorováním, ale navíc s ochranou proti vodě a mlžení a širokým záběrem, ideálním pro šmirování opalujících se Angličanek.

Vždycky si připsal pomyslný bod, když na lehátku pod slunečníkem našel svoji ženu, což nebylo snadné, vezmou-li se do úvahy, že mohla ležet na pláži východní, severovýchodní nebo divoké západní, která ještě sousedila nejzápadnější, nudistickou. Tam paní Holubcová nechodila, kalhotky od plavek si vždy ponechala už proto, že měla každý rok nové. Ale i ona, stejně jako všechny přítomné Angličanky středního a vyššího středního věku, si sundávala horní díl, a jestliže byla v prvních letech nesmělá a podprsenku si zase připnula, kdykoliv se zvedla z lehátka, od loňska ostych postrádala a pro zmrzlinu nebo Frisco si do beach-baru klidně došla nahoře bez, stejně jako smočit se do vody.

Pana Holubce nejvíc potěšilo, když ji přistihl právě v těchto chvílích a mohl obdivovat, jak je na svůj věk udržovaná, jak má všechno pořád skoro pevné, a co pevné nebylo, bylo aspoň oblé, a když ne oblé, tak mazlivě měkké, a on už se těšil na večer, až to vezme do rukou a zaboří do toho tvář. Jeho žena o tom věděla a občas na něj, človíčka s podlouhlým přístrojem vystrčeným přes zábradlí hotelového balkonu, laškovně zamávala. Tušila, že jeho choutky možná nejsou tak nevinné, jak je prezentoval, ale už dávno byla daleka nějaké žárlivosti; byla ráda, že jim to pořád klope a že si v posteli stále ještě chtějí a umějí udělat radost. Nevyzvíдалa proto, co její muž

toho kterého dne všechno viděl, a on jí rozhodně nevykládal, jak ho vzrušuje, když pootočí dalekohled na dvě masité holčiny, co si o pár metrů dál posílají na hraně přílivu nad zpěněnou vodou frisbee, taky nejspíš Angličanky nebo možná Němky, a obnažená prsa se jim při těch robinzonádách vrtí, otřásají a poskakují s bujností hravých, pěkně oplácaných štěňat. V tak šťastných chvílích se panu Holubcovi stávalo, že mu vynechalo srdce, a to si pak musel jít do pokoje lehnout a pokoušel se myslet na jiné věci, například na své kolegy z odboru informatiky ve správné sekci Nejvyššího kontrolního úřadu, kde byl léta zaměstnán a kam se bude muset za pár dní zase vrátit. Při tom se těšil vědomím, že jen co se mu srdce uklidní a tep srovná, on zase vyjde na balkon a vymění dalekohled za teleskop a namíří tubus na moře a tam uvidí třeba to, co včera, malou plachetnici kotvící asi kilometr od břehu, na ní prošedivělého chlapíka v kapitánské čapce, který na zádi, tak jak ho Pánbůh stvořil, zamyšleně kouřil jednu cigaretu za druhou a chytal ryby, zatímco před jachtou se houpalo na vlnkách žluté nafukovací křesílko s nahou dívkou, která v něm neseděla, ale ležela břichem dolů, nohama kopala ve vodě nebo jimi kmitala jako žába nebo je nechala jen volně splývat, ale celou dobu vystrkovala nahý zadek buď na toho rybařického kapitána, nebo na ostrov Zakynthos, přímo do Holubcova teleskopu. Tenhle výjev (trval téměř půl hodiny) považoval za svůj nejlepší úlovek, spolu s lokalizací nezakotvené motorové jachty ve vzdálenosti necelých tří kilometrů, na jejíž střeše souložil šlachovitý mladík s hubenou dívkou – která se tvářila podezřele nepřítomně; pan Holubec pojal podezření na nějakou drogu – a celé to neuvěřitelně dlouhé, pořád stejné počínání natáčel na příruční kameru jiný hoch a něco na ně při tom pokřikoval; asi kibicoval nebo sprostými slovy dodával kuráž, soudil pan Holubec a znova musel zakroutit hlavou nad tím, jak jsou lidé omezení a směšní, a zároveň nad sebou, protože ho nepřestávalo bavit je při tom pozorovat.

Dovolená se přehoupala do druhé

půle, bylo po dvacátém srpnu a dění na pláži i na moři se uklidnilo až do jakési mrtvolnosti. Což by panu Holubcovi nevadilo, kdyby v těchto věcech nenastalo takříkajíc úplné bezvětří, přestože západní vítr čile foukal, takže v třiatřicetistupňovém vedru bylo paní Holubcové na pláži pořád příjemně, její vnitřní teploměr ukazoval o nějakých sedm osm stupňů méně, zatímco její muž ji po očku pozoroval od půl druhé, tedy od chvíle, kdy se uvelebila pod slunečníkem. Jako obvykle si sundala horní díl plavek a pan Holubec musel obdivovat, jak skvěle pořád vypadá. Nikdy neměli děti a možná i proto si její tělo zachovalo mnoho z mladistvé pružnosti, když ji nemohlo předat dál. Dřív je to rozesmutňovalo, v poslední době už ne, nebo skoro ne. Sám se nemohl rozhodnout, jestli je rád, že má papíry – oddací list – na tak mladě vypadající tělo, které je jen a jen jeho, nebo zda by přece jen neměl toužit po nějakém potomkovi, což by ho jistě připravilo o všechno pohodlí, ale přece jen by měl potomka, jemuž by postupně předával všechno to, co v životě pochopil, a ve své upřímnosti by mu jistě přiznal i to, co ho nechávalo na pochybách nebo v naprostém zmatení.

Jeho pozitivní, skromně požívačská povaha neměla takové úvahy ráda, i když úplně se jim ubránit nedokázala. I teď je však hodila za hlavu.

Necelé dva kilometry od břehu se konečně něco dělo. Nebo mohlo být. Vyjevovalo se. Nebo taky ne.

Pan Holubec zaostřil teleskop na temnou hranatou siluetu, která se ve vzdálenosti nějakých pěti kilometrů vyrýsovala v objektivu dalekohledu na rovině šedomodrého moře a zůstala tam. Dalekohled byl tedy odsunut stranou a roli oka převzal teleskop a v něm se loď ukázala v detailech, jako by ji zabírala televizní kamera. Nejdřív na ní nebyli vidět žádní lidé, jen lesklá konstrukce barvy mořené oceli – drzá špice, sportovní karoserie, překvapivě drobné rozměry a pouze jeden gumový člun trčící z plošiny na zádi, který mohl sloužit jako záchranné plavidlo, ale stejně dobře jako přibližovací k jihoevropským marinám a jejich barům

a tavernám. Na boku se skvěl nějaký erb, hm, možná anglická šlechta, řekl si pan Holubec a čekal, až se v hledáčku teleskopu objeví nějaký vévoda nebo modelka, která mu na plavbě po řeckých ostrovech dělá doprovod. Nikdo se neobjevoval, evidentně si užívají siestu, řekl si pan Holubec. Nahlédl do okuláru dalekohledu Vanguard a hned ho napadlo, že scéna možná získává nějaký kontext; zaměstnancem Nejvyššího kontrolního úřadu koneckonců nebyl pro nic za nic.

Asi tři sta metrů na pravoboku se kolébala na vlnkách ušmudlaná kocábka s kabinou pro dva lidi a závěsným motůrkem, ježící se rybářskými pruťy. Ani na ní nebylo nikoho vidět.

Pan Holubcovi to přišlo divné, takhle se přece loví na pobřeží, ale zásadně do sítí, pokud si tedy posádka nechce jen nachytat pražmy k večeři, a kde ta posádka je? Jestli si dobře vzpomíná, ještě před čtvrthodinou tam žádná takováhle kocábka nebyla, tak kde se najednou vzala?

Zvláštější bylo to, že už dvakrát se v blízkosti téhle lodičky objevily dva vodní skútry, pravda, větší a silnější, než co člověk vidí v okolí pláže, něco jako motorky o kubatuře dvě stě padesát krychlových centimetrů, možná i pětistovky, ale pak zase odfrčely.

Slunce se propalovalo panu Holubcovi do lebky, a tak si došel do pokoje pro svůj široký slamák zakoupený nikoliv v uličce toho kterého řeckého městečka, ale přes internet; klobouk oblíbený především pozorovateli vodního ptactva.

Někde uvnitř hrudníku pocítil varovnou bolest, která jako by říkala: Nech toho, běž se natáhnout a počkej, než se vrátí tvá žena, teprve potom zas koukni do některého z okulárů. Jenomže on se musel podívat hned, nedalo mu to, a tak strídal teleskop s dalekohledem ve frenetickém tempu a začínal vidět věci.

Rozcuchaní mladíci na skútrech se nápadně podobali těm dvěma na loďce. Všichni občas něco řekli do černého udělátka, které muselo být vodotěsné. Nemluvili do nich jako do mobilních telefonů, spíše je používali jako krátkovlnné vysílačky. A všichni čtyři najednou pak pohlédli k pobřeží, něco si řekli,

skútraři široce obkroužili loďku, vzdálili se na moře a najednou se zleva zjevili před kovově se lesknoucí milionářskou jachtou. Loďka ji dojela z druhé strany, hoši vyhodili nějaká lana a najednou byla plavidla přicvaknutá. K jachtě se ihned přimkly i vodní skútry a všichni čtyři mladíci teď byli na palubě jachty a prali se tam s chlapem v bílých plavkách, rychle ho přemohli a spěchali do podpalubí. Pak se vše uklidnilo, pan Holubec kontroloval čas, uběhla minuta a jachta se najednou dala do pomalého pohybu, s loďkou a skútry v symbióze, jako velká hranatá želva, kterou ozobávající rybky zbavují drobných parazitů. Klidná, na pohled přátelská soulod.

Déle pan Holubec nečekal. Zavolal na recepci a anglicky řekl (spíš zakřičel), že byl právě svědkem únosu a ať okamžitě vystartují policejní čluny. Najednou neměl u ucha recepční, ale pana Epaulise, který se trochu shovívavě ptal, zda je všechno v pořádku a jak by mohl být nápomocen. Pan Holubec to zopakoval a dodal, že to viděl na vlastní oči a ať si policie spíší. A protože pan Epaulis věděl o jeho teleskopu i dalekohledu, zahnal pochyby a zatelefonoval na policii.

Čluny byly dva, jeden velký a druhý menší. Patrně vystartovaly z pevniny, protože tiše a rychle připluly z východu, velký zatarasil jachtě cestu a malý se bokem přimkl k pirátské loďce. Ale ještě než policisté stihli manévr dokončit, odlepily se od jachty oba vodní skútry; jejich řidiči prchali z pokažené akce. Menší policejní člun jednoho dostihl a pustil se za druhým, který mu urputně ujížděl. Na palubě jachty stál muž v bílých plavkách a díval se, jak policisté odvádějí dva spoutané piráty na svou loď. Najednou se vše uklidnilo, policie měla zločin pod kontrolou a pan Holubec si řekl: Ti Řekové přece jen dokážou pohnout kostrou, když jde do tuhého, a pak se zamyslel nad tím, jestli taková úvaha není tak trochu šovinistická. Na Řecko a Řeky totiž nedal dopustit a bez jejich moře si už dlouho nedokáže představit dovolenou. A on svou dovolenou zatraceně potřebuje. Ty ostrovy tu koneckonců budou pořád, ať už budou

patřit komukoliv, třeba Číňanům. Ti své zboží prodávají skvěle. A levně.

Odpoledne proběhlo zapsání svědectví do protokolu, policisté se chovali korektně a dávali najevo své uznání.

Když večer zasedl pan Holubec se ženou k večeři v očekávání číšníka, aby si u něj tak jako pokaždé objednali lahev kefalonské roboly (číšník je už před rokem upozornil, že v supermarketu ve vesnici stojí sedmička pět euro, tudíž opravdu není nutné objednávat si ji tady v restauraci za patnáct, což pan Holubec ignoroval, protože chtěl robolu pít tady u večeře, ne nahoře v hotelovém pokoji), paní Holubcová po celodenním hladovění odběhla obhlédnout bufetový stůl, zda zas nebudou krevety nebo aspoň kalamáry. Číšník se tentokrát dostavil v doprovodu samotného pana Epaulise a s lahví jiné značky. Také pan Epaulis jednu třímal a servírka tlačila ke stolu servírovací stoleček, na němž stály dva kbelíky s ledem.

Pan Epaulis pozvedl lahev, kterou nesl, aby vynikla etiketa; bylo to šampaňské značky Dom Pérignon ročník 2000 a pan Holubec ani nestačil protestovat. Zatím se od bufetového stolu vrátila paní Holubcová s předkrmem, talířkem se salátem z mořských plodů, a pan Epaulis se nyní otočil i na ni a svou středomořskou angličtinou vysvětlil, že víno posílá majitel jachty, kterou mu pan Holubec zachránil, a k poděkování se přidává i velitel policie Iónských ostrovů.

Nato pan Epaulis ukázal na víno v rukou číšníka a patrioticky, snad trochu nabubřele se usmál: „A toto je cuvée z rodinného vinařství Komoutos přímo tady ze Zakynthu, říkáme mu verdea a nebude vám účtováno. Příjemnou večeři přeje hotel, má rodina a personál.“

Holubcovi věděli, co se sluší, a tak nedali jinak, než že se šampaňské musí na místě otevřít, a pak si s panem Epaulisem připili na to, aby Řecko zůstalo pořád tou příjemnou bezpečnou zemí, kterou dosud bylo, a posléze na to, aby se už vymanilo z té zatracené finanční krize, a do třetice na to, aby se vzchopila celá sjednocená Evropa. Pan Epaulis si s nimi srdečně připíjel a pak se s omluvou vzdálil za

svými povinnostmi. Holubcovi se konečně mohli v klidu navečeřet a vychutnat si nasládlé zakyntské víno, jež jejich chuťové buňky potěšilo mnohem víc než to divné, i když pravé šampaňské.

Potom se odebrali nahoru do pokoje, bylo krátce po desáté a pan Holubec se po tom až filmově dobrodružném dni cítil zralý do postele. Naproti tomu paní Holubcovou natolik vzrušilo, jak významného činu se její muž dopustil, že se šla ještě osprchovat s rozhodným plánem usnout až po tom, ale rozhodně ne bez toho. Pan Holubec svou ženu znal, a tak si v křesle natáhl nohy na podnožku a napůl ospale, napůl natěšeně čekal, až jeho žena vyjde nahá z koupelny.

Ozvalo se zaklepání na dveře pokoje, vlastně ho probralo z mrákot. Bylo mu divné, že mu můžou něco chtít tak pozdě večer, a pro jistotu se u dveří, než zmáčkl kliku, zeptal, kdo to je. Někjaký hlas mu lámanou angličtinou odvětil: „Room service.“ A tak otevřel.

Na prahu stál rozcuchaný mladík v bílé košili a modrých šortkách, byl snědý, a zároveň pobledlý, je-li to vůbec možné, a bedlivě si pana Holubce prohlížel zarudlýma očima.

„Co chcete?“ zeptal se ho pan Holubec anglicky, protože pochopil, že ten člověk není z hotelu. Ale mladík ho odstrčil, udělal dva kroky do pokoje, uviděl na balkóně trojnožky s teleskopem a dalekohledem, a když se otočil k panu Holubcovi, měl v ruce malý revolver, a než stačil pan Holubec vykřiknout, vrazil mu hlaveň do měkkého břicha a zmáčkl spoušť. Ozvala se tlumená rána a pan Holubec se poroučel na podlahu. Mladík poslouchal prohlubující se ticho po výstřelu a šumění sprchy. Pak došel na balkón, popadl dalekohled i teleskop, pohlédl ke koupelně a pak se otočil a vyběhl z pokoje. Pan Holubec sténal. Krvácel na dlaždičky ještě dobré dvě minuty, než sprcha zmlkla a jeho žena vyšla ven, nahá a krásná, jak jen to je v padesáti letech možné. Pak ho uviděla a vykřikla.

Piráta chytili na druhý den a kromě pokusu o krádež cizího majetku, námořního pirátství a pokusu o únos ho obvinili z pokusu o vraždu. Při výslechu

vypověděl, že o chlapovi na balkóně hotelu skupina věděla, neboť používala silnější teleskop značky AstroMaster a dobře si ho ze své lodičky prohlédla – právě to byl důvod váhání, než bylo přikročeno k akci –, ale pak desperáti si řekli, že je to jen neškodný šmírák, a provedli akci v domnění, že tak daleko od pobřeží je to pro ně bezpečné. Pak je dopadla policie a teleskop jim zabavila. Mladík byl původně na té loďce, ale když tam komando vtrhlo, naskočil na skútr a ujel. A večer si přišel vybrat svou pomstu a odnést cizincovu optiku.

S panem Holubcem to vypadalo bledě, prodělal tři operace, a když už nebyl v ohrožení života, na tu čtvrtou ho letadlo dopravilo zpět do Prahy. Dá se říct, že ho řečtí lékaři zachránili, i když na nohy ho postavili až doktoři v motolské nemocnici. Pojišťovny se přely o to, co má kdo platit a zda pokus o vraždu vůbec spadá do cestovního pojištění, ale případ byl natolik výjimečný, že Holubcovi nemuseli zaplatit ani korunu. Na příští rok letěli do Řecka znovu, už ne na Zakynthos, ale na vzdálený Thassos v Egejském moři. Pokoj, který si vybrali, měl bezpečný výhled na vnitrozemský horský masiv. A pan Holubec už netrávil dny u teleskopu Celestron AstroMaster ani u dalekohledu Vanguard, ale chodil na pláž slunit se s milovanou manželkou. ×

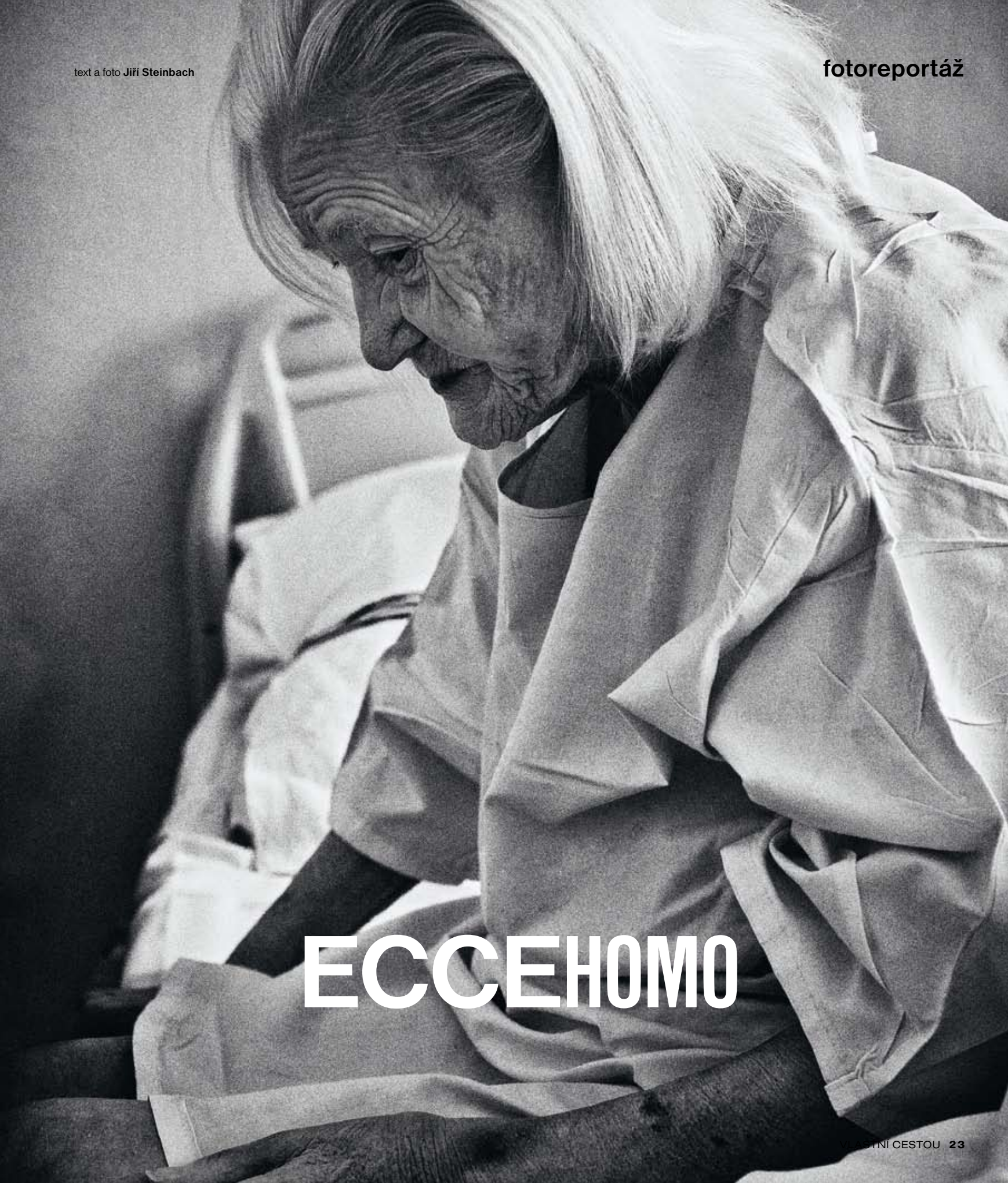

Miloš Urban (1967) Vystudoval Filozofickou fakultu Karlovy univerzity. Napsal řadu úspěšných knížek (např. Sedmikostelí, Stín katedrály, Santiniho jazyk, Boletus arcanus), které byly přeloženy do několika evropských jazyků. V současné době pracuje jako redaktor v nakladatelství Argo.

text a foto Jiří Steinbach

fotoreportáž

ECCEHOMO

Cyklus fotografií ECCE HOMO vzniká od roku 2010 v léčebnách dlouhodobě nemocných a domovech pro seniory. Tohle prostředí na mě zapůsobilo už za studií, kdy jsem byl na stáži v těchto pracovištích. Už tenkrát jsem si uvědomoval, jak neúprosný je čas a jak bezmocný je člověk v boji proti němu. Snad právě proto jsem se po dlouhých letech rozhodl, že se pokusím proniknout hlouběji do tohoto světa prostřednictvím fotografií. Zachytit co nejvěrněji prostředí, emoce a každodenní starosti i radosti lidí, kteří buď z důvodu nutnosti stále lékařské péče, nebo doslova odloženi rodinou tráví dlouhé dny často zcela upoutáni na lůžko a jsou závislí na pomoci druhých. Mnozí z nich však v téhle situaci neztratili humor, laskavost i smysl svého života. Například ona pro mne téměř pohádková babička zachycená na jedné z fotografií, která si před fotografováním vzala zrcátko a hřeben a trvala na tom, že se nejdřív musí upravit, aby vypadala dobře. Nebo jiná stará žena, která se pořád smála a recitovala básničky, přestože již několik měsíců nevstala z lůžka. A co mě opravdu překvapilo, byla nesmírná ochota všech těchto lidí nechat se za tak těžké životní situace fotografovat. Odmítnutí jsem zažil jen jednou.

Jiří Steinbach (1972)
Vystudoval 2. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy a dnes pracuje jako anesteziolog. Fotografováním se vážněji zabývá pět let. Za cyklus Ecce homo získal několik ocenění.

svět se
Zbláznil.

Držte
se...

 BERNARD

Dnes z PETky, zítra z tašky

Mám rád polemiky, ale zároveň i řád

Zbyněk Frolík | zakladatel a jednatel společnosti LINET

Hodně lidí, kteří dosáhnou úspěchu a majetku ve stovkách nebo i v miliardách korun a jsou to lidi slušní, dřív nebo později začnou přemýšlet o tom, co po sobě zanechají. Po malíři zůstane jeho dílo, firma je pomíjivá záležitost, jen výjimečně se podaří zanechat dlouhodobou stopu jako třeba Baťa.

Proč jste si vybral k podnikání sofistikovaná zdravotnická lůžka a podobný sortiment?

Několik let jsem dělal technického šéfa motolské nemocnice. Měl jsem na starosti technologické a technické vybavení nově budovaného pavilónu, který měl být vybavený moderní technologií. Inspirace se hledala na Západě. A tak jsem mohl navštívit řadu zahraničních, dobře vybavených nemocnic, kam nás zvaly firmy, které nám chtěly prodat své produkty. Jsem duší i srdcem technik, takže mě to bavilo, a když přišla revoluce... Vlastně jsem už dřív přemýšlel, jak některá zařízení vyrobit u nás a nenakupovat je draze v zahraničí. Ale tehdejší národní podniky se řídily svými plány, neměly zájem pouštět se do něčeho nového. V úvahu připadaly pouze takzvané přidružené výroby JZD, jako byly třeba Slušovice. Speciální lůžka jsou samozřejmě jiná než běžné nemocniční postele, ale jako technik jsem věděl, že navrhnout je by zase nemělo být tak těžké. Jenže přišla revoluce a začal být problém s devizami, dostavba nemocnice se zpožďovala. JZD se rozpadala, takže s přidruženými výrobami to nedopadlo. A protože jsem podnikavý, řekl jsem si, že se do toho pustím sám.

Vy jste jistým způsobem podnikal už za socialismu.

Od roku 1980, když jsem ještě pracoval v Akademii věd, jsem prodával kytky. Samozřejmě v rámci tehdy povolených aktivit – jako přebytky. Šlo to dobře, časem jsem měl za den, na MDŽ, i třisetisícové tržby. To byly za komunistů velké peníze.

Dneska by to byly řekněme tři miliony. Takže nějaké prostředky na rozjezd

podnikání jste asi měl?

To ano. Firmu jsem založil v bývalém kravínu, ale měl jsem problém výrobky prodat. V Motole jsem se dohodl, že vyrobím prototyp, oni souhlasili, ale vadil jim ten kravín, nebudil v nich důvěru. A tak aby to vůbec bylo průchozí, jsem řekl – dobře, dám vám to o dvacet třicet procent levněji než západní firmy, ale potřebuju zálohu. Tu jsem dostal, ale chtěli ode mě záruky, že to opravdu vyrobím, a abych sehnal někoho, kdo mi bude krýt záda-strategického partnera. Po různých peripetích se mi podařilo najít v Německu malou společnost, které jsem přenechal 51 % firmy s tím, že jsem si nechal právo véta na rozhodování valné hromady. A v tom okamžiku už to nebyl problém, protože v Motole si řekli – dobrý, jsou v tom Němci. A tak se to rozjelo.

Soudě podle současné hodnoty firmy, rozjelo se to dobře... Ale vraťme se k začátkům, do podnikání jste se pustil s manželkou, jaké to je?

Žádný problém s tím nemám. Jsem sice ateista, ale v podstatě jakoby křesťanský člověk, který má rád řád, i když osobně jsem bordelář. Jsem takový generátor myšlenek, inovací, mám rád polemiky, živé diskuse, ale zároveň i řád. A to i v manželství. Myslím, že když už se člověk rozhodne pro tak zásadní věc, jako je manželství, měl by ho brát vážně a chápat i to, že během života se můžou na různé věci vyskytovat různé názory, ale manželství by to nemělo rozbit. Měl jsem to štěstí, že u nás fungují geny. S manželkou jsme se poznali na základní škole, od třetí třídy jsme spolu koketovali v družině, od osmé třídy jsme spolu neformálně chodili. Měli jsme akorát

roční prodlevu, kdy moje žena chodila do tanečních a já ne a silně mě míchalo, že tancovala s jinými a chválila je. Ale pak jsme se k sobě zase přichýlili a už nikdy jsme se neodklonili. Na vysoké škole jsme se vzali a doteď se máme rádi, i když se občas chytmem.

Vraťme se k firmě. Jaké jsou důležité mezníky v jejím vývoji?

Ta německá firma se po letech stala naší sesterskou společností, když si němečtí společníci založili holdingovou strukturu. My jsme po roce 2000 rychle rostli a hodnota Linetu už byla osminásobně vyšší než naší původní matky. Tak jsme se dohodli, že čeští a němečtí společníci založí nový holding LINET Group SE a ten naši původní matku koupí. A protože počítáme, že během pěti let dosáhneme řádově obrátu 250 milionů euro, tak jsme se také dohodli, že poté společnost prodáme strategickému partnerovi nebo půjdeme na burzu.

Promiňte, ale k čemu by tak velká a úspěšná firma potřebovala strategického partnera?

Globální byznys se dělá v miliardách dolarů. Třeba Komerční banka vypadá jako velká banka, ale ve srovnání se světovými bankami je vlastně maličká. A pak - to není o tom, jestli partnera potřebujeme, ale o tom, jestli všichni společníci včetně mě mají dědice nebo lidi, kteří to dál chtějí dělat. Jak vůbec chcete zacházet s majetkem, který jste vybudoval. Pro děti by v podstatě nemusel mít žádnou hodnotu, protože by ho získaly zadarmo. Nezasloužily se o rozvoj podniku, nemají o něj zájem, nebaví je to, což může vést až

ZBYNĚK FROLÍK *1953

Vystudoval technickou kybernetiku na ČVUT. Kromě jiného pracoval v Akademii věd a v motolské nemocnici. V roce 1990 založil společnost Linet, která se postupně stala jednou z nejúspěšnějších českých firem. V roce 2003 zvítězil v soutěži Podnikatel roku.

k totálnímu zhroucení morálky. Tak si pak můžete říct, že je lepší mít peníze pohromadě a věnovat je třeba na charitu, protože chcete, aby po vás něco zůstalo.

Až takhle, pro mnoho lidí určitě překvapivě uvažujete?

Na normální velmi slušný život stačí padesát, sedmdesát tisíc měsíčně, což vám vygeneruje i malá část majetku. Hodně lidí, kteří dosáhnou úspěchu a majetku ve stovkách milionů nebo i v miliardách korun a jsou to lidi slušní, dřív nebo později začne přemýšlet o tom, co po sobě zanechají. Po malíři zůstane jeho dílo, firma je pomíjívá záležitost, jen výjimečně se podaří zanechat dlouhodobou stopu jako třeba Baťa.

Vy máte děti?

Mám tři hodné, dobře vychované děti, ale s podnikem nechťejí mít nic společného. Mají své životy a dvě starší se dokážou dobře uživit samy. A šest-

náctiletá dcera je umělecky založená. Žádné z nich do podniku nepůjde ani náhodou.

Mluvil jste o stopě, co po sobě zanecháte, o charitě. Jakým směrem se ubírají vaše úvahy?

Jedna věc je charita jako dar, druhá věc je vytvořit něco, co bude fungovat „samo“. Jako manažer jsem postižený čínským příslovím, že není pro společnost rozumné darovat někomu rybu, ale naučit ho ryby chytat. Už jsem koupil dvě velké budovy ve Slaném vhodné pro nějakou sociální aktivitu. Ovšem mám problém s hledáním konkrétní náplně. Takže jsem v kontaktu s různými skupinami, které se zabývají třeba Parkinsonovou nebo Alzheimerovou chorobou. Tyhle nemoci plodí velké sociální problémy, ale stát je zatím moc neřeší. Někteří bohatší lidé mají tendenci se tohoto problému zbavit a stojí je to velké peníze v soukromých zařízeních a někdy se na tom dost vydělává. Já hledám nějakou podobnou náplň, ale nechci vydělávat.

A v čem je problém?

Není tak těžké takové zařízení vybudovat, ale provozovat ho. Dneska mám budovy, mám i zdroje, ale nemám vhodnou instituci a vhodné know-how. Vlastně zatím přesně nevím, jak něco takového provozovat v českých podmínkách.

Asi je těžké i sehnat vhodné lidi.

Postavit barák za sto milionů není až tak zásadní věc. Ale provoz stojí hodně peněz, musíte zaplatit početný personál; poměr počtu personálu k pacientům v takovýchto zařízeních bývá jedna ku jedné. A musí to být lidi s vhodnou mentalitou, kteří jsou ochotní takovou práci dělat. Často jde o lidi se silným náboženským citěním, kteří mají smysl pro službu bližnímu, jenže u nás jich není dost. Zatím hledáme model, jak zařízení provo-

zovat, protože dnes nikdo neví, co bude. Jak dopadnou zdravotnické reformy. Všichni vědí, že v České republice je velký nadbytek akutních lůžek. Bude muset docházet k jejich redukci, ale co bude s těmi nemocnicemi? Přestaví se na byty, přemění se na léčebny dlouhodobě nemocných nebo podobná zařízení, jako chci budovat já? Jaká bude role státu? Jak to bude financované? Čili pokud to nechci dělat jako byznys, ale neziskovou záležitost, nemám zodpovězenou otázku, jak projekt realizovat, komu ho svěřit...

A co se do toho pustit sám?

To je samozřejmě možné, ale sebere to strašně moc času. Já řídím společnost, kterou jsme rozšířili na dvojnásobek a která má globální záměr, cíl, ale kolem takového sociálního projektu je možná víc běhání a starostí než okolo našeho byznysu. Sice už pracuju na postupném předávání vedení, ale ještě to nějaký čas potrvá.

Jde ještě o jedno – jak by se takové zařízení užívalo. Asi by něco platily rodiny pacientů, nějak by přispíval stát, ale to by určitě nestačilo. Čili vy potřebujete nějaké peníze bezpečně investovat a z výnosů hradit část výdajů.

To máte pravdu. Jenže není úplně jasné, jak se bude vyvíjet ekonomika a samozřejmě jak se k podobným zařízením postaví stát. Nevím, jaké budou náklady. Jedna z uvažovaných variant budoucnosti Linetu je, že se firma jednou prodá a peníze se investují do nemovitostí, které budou mít trvalý a do jisté míry předvídatelný výnos. U firmy tomu tak není – může být, může být i velmi úspěšná, ale najednou být nemusí. Jeden z důvodů, proč jsme založili holandskou matku, bylo právě to, umožnit někdy v budoucnu, až dosáhneme svých záměrů, eventuelní prodej firmy. A růst z České republiky je omezenější než z Holandska. Kdybychom chtěli jít na frankfurtskou burzu, jsme třeba pro německého nebo holandského investora vzhledem k naší produkci zajímavější, protože oni už tomu rozumějí, sociální citění je v těchto zemích někde jinde než v Čechách. Proto jsme si chtěli vytvořit pětiletou historii v nějaké dobré lokalitě. Navíc v Česku přesně nevíte, jak se budou vyvíjet a měnit zákony a vůbec podmínky pro podnikání. Stačí připomenout přemety okolo solárních elektráren.

Firmy často odcházejí do zahraničí kvůli daním, jak ale pak má stát mít dostatek peněz právě třeba na zdravotnictví?

My k takovým firmám nepatříme. Daně platím tady, ostatně v Holandsku jsou vyšší, nejde o daňový ráj, jak je líčen. V Česku vyrábíme, v Česku odvádíme daně. A kdybychom převedli firmu do některého daňového ráje typu exotický ostrov, stali bychom se méně důvěryhodní pro investory, o které nám jde.

text Boris Dočekal
foto Eva Finder, Boris Dočekal

reportáž

Nečekané půvaby Ölandu

Není zvyklostí Čechů jezdit v létě k moři do Skandinávie, třeba na švédský ostrov Öland, dlouhý něco přes sto kilometrů a v průměru široký něco přes deset. Jednak je tu pro nás dost draho, jednak si ve studeném moři pořádně zaplave jen trénovaný otužilec. Zdejší patrioti a propagátoři turistického ruchu sice tvrdí, že o prázdninách se vyšplhá teplota vody až k 21 stupňům, ale je to spíš zbožné přání. Byl jsem tu třikrát a voda zaručeně nikdy neměla víc než 18 stupňů, i když usilovně pražilo slunce.

Přesto Öland stojí za návštěvu. Je tu spousta starých památek, nádherná příroda a přímo optimální terén k cyklistice. Zvlášť pro ty, kteří nemilují příkrá či dlouhá stoupání. Nejvyšší kopec šplhá téměř do závratné výšky třiceti metrů nad mořem. Navíc je tu spousta prakticky opuštěných cest a zejména

v okrajových částech ostrova se dá jezdit i po asfaltových silničkách, na kterých jen zřídkakdy potkáte auto. Mnohé z nich kopírují pobřeží a nabízejí úžasné vyhlídky i možnosti pikniků v půvabných zátokách.

Ideální je ubytovat se v některém z kempů nebo v centrální části ostrova, poblíž „hlavního“ města Borgholmu. K romantickým majákům v nejsevernější a nejjižnější výspě ostrova je to okolo padesáti kilometrů. Turistická sezóna trvá na Ölandu pouhých šest týdnů v prázdninových měsících. V té době tu bývají tisíce turistů, zejména Švédů a Němců, kterým studená voda zase tak moc nevadí.

Pro cyklistu je lepší navštívit ostrov v září nebo v červnu, kromě jednoho víkendu, kdy se tu bujaře oslavuje midsommar.

Pětikilometrový most spojující ostrov s pevninou poblíž Kalmaru (tohle nevelké město se zachovalou původní architekturou a zámek určitě stojí alespoň za půldenní prohlídku) zaplní doslova nekonečné kolony aut se švédskými a německými espézetkami. A četné ölandské kempy se promění ve velké hospody pod širákem, kde se pije všechno, co teče, a podle toho to po víkendu na ostrově vypadá. Radost z nepořádku mají především děti, které si sbíráním odhozených lahví několikanásobně zvyšují své kapesné. Méně spokojení jsou policisté a zdravotníci. Hlavně mladí Švédové a taky Němci jsou schopní za víkend utratit za alkohol i jednu měsíční výplatu a dají na frak i pověstným Dánům.

Bohužel z někdejšího tradičního svátku, kdy u jídla a přiměřeného množství pití seděla u stolů ozdobených květinami široká rodina až dlouho do noci a bavila se a zpívala melancholické písně, zbyly jen ostrůvky pohody v malých vesnicích.

Zato svátek svaté Lucie, jemuž neokázale vládne ten rok nejhezčí ölandská dívka, pochopitelně přírodní blondýna, se ještě nepodařilo úplně zkomercionalizovat po vzoru miss všeho druhu.

Jedním z hlavních lákadel druhého největšího švédského ostrova je neuvěřitelná, moderní civilizací prakticky nedotčená příroda. V severní části jde zejména o lesy, úchvatná je několikakilometrová procházka po národní rezervaci Trollskogen, který se místy podobá pralesu s téměř neprostupným porostem prapodivně zakřivených stromů. Kouzlo místa podtrhují dlouhé kamenité pláže.

Ale pozor – Trollskogen může na návštěvníka nachystat past a nejsou to pověstmi opředení a spíš škodolibí trollové. Jednou ročně se v téhle části ostrova pořádají vojenské manévry, na které ovšem upozorňují jen cedule ve švédštině před vchodem do parku. Pak se snadno může stát to, co autorovi reportáže. Zpoza stromů se nečekaně vynoří tři hromotluci se samopaly, takže na první pohled připomínají drsné bojovníky z akčních filmů, a pokud se člověk přesně neřídí jejich pokyny, působí dojmem, že bez váhání začnou střílet. Nic vysvětlit si nenechá ani přivolaný důstojník. Takže následuje příjezd policie, dlouhý výslech na stanici a hlavně kompletní prohlížení karty z fotoaparátů. Kdyby policisté shledali cokoli závažného, patrně by se pobyt na ostrově neplánovaně prodloužil. Nicméně tak drsné jako nedávno v Zambii by to pro zadrženého turistu jistě nebylo. Policisté se chovají vlídně, zvláště po intervenci z českého velvyslanectví, a po několika hodinách přinesou i jídlo a něco k pití. Návrat policejním autem na místo činu se už nese v duchu přátelského rozhovoru.

Jižní část ostrova má úplně jiný charakter. Rozsáhlé plániny připomínají step, kde nízkou travu místy střídají jakási pole placatých kamenů. Ölandané téhle krajině protkané nekonečnými zídками, které tu zůstaly po pastevcích, říkají alvar.

Zatímco na podzim působí alvar poněkud bezútěšně, hlavně na jaře se rozzáří barvami, kvete tady spousta květin, které by člověk v téhle zeměpisné šířce vůbec nečekal. A mimochodem převážně na alvaru se odehrává vynikající psychologická detektivka Mlhy Ölandu od Johana Theorina. Nedávno vyšla i česky a na rozdíl od módní a hodně fantasmagorické a přeceňované trilogie Stiega Larssona jde o působivý a uvěřitelný příběh. Ne seversky tragický a chmurný, spíš posmutnělý, melancholicky, právě takový, jako je alvar.

A když už jsme u přírody, u majáku na nejjižnější výspě ostrova se potkávají ornitologové téměř z celého světa. Je tady doslova ptací ráj, kam zalétnou i vzácné druhy až z ruské Sibíře.

Nedá se říct, že ve Švédsku by si člověk užil památek, jak je zvyklý třeba ze střední Evropy. Öland je v tomto směru obdivuhodnou výjimkou. Zachovaly se tu třeba dvě kruhové pevnosti starých Vikingů. Přesněji řečeno z jedné, z Ismantorpu, zbyl prakticky jen půdorys se sem tam zřetelnější hradbou, druhou, Eketorp, důkladně rekonstruovali (památkáři se kvůli tomu asi hodně hádali), respektive ji na zbytcích základů vybudovali znovu. V zájmu přiblížení života ve středověku na ploše uvnitř postavili i staré chýše; lidé v nich žijící jsou pouhé figuríny, zato domácí zvířata jsou živá. Atrakce uchvátí zejména děti, nicméně Ismantorp má přece jen jiné kouzlo. Už proto, že ho ztracený v hustém porostu nenajde každý.

Doby raného křesťanství připomíná i několik ruin starých kostelů, mnohé románské přežily do dnešních časů. Někdejší přítomnost bojovných Vikingů dokládají četné skupiny menhirů i jednotlivé kameny popsané runovým písmem.

Představu o novější historii si člověk udělá ve skanzenu lidových staveb Himmelsberga. Sto i dvě stě let staré domky jsou prostě úchvatné a škoda, že ty dnešní dřevěné, natřené většinou na červeno je připomínají jen vzdáleně. Život Ölandanů přibližují místnosti zařízené dobovým nábytkem i drobnými předměty, které nechrání žádné kamery, žádní pozorní důchodci. A to je další přednost ostrova – nekrade se tady. I když starousedlíci tvrdí, že už to není jako dřív, a někteří si začali zamykat své domy; přistěhovalci zejména z východní Evropy tu a tam zneužijí tradiční důvěřivost, až bezelstnost obyvatel.

Obvykle se tvrdí, že Skandinávci jsou chladní a uzavření a jen málokoho si takzvaně pustí k tělu. Není to pravda, jsou ochotní a srdeční a ani v kempech nepůsobí dojmem, že jim jde hlavně o to, vylákat z turistů co nejvíc peněz. A když má člověk štěstí a pronikne do rodiny, setká se se samozřejmě s srdečností.

Typickým symbolem Ölandu jsou malé dřevěné mlýny. V minulosti je mívala téměř každá zdejší rodina, ale ze čtyř set mlýnů dodnes zůstalo pouze něco přes stovku. Starají se o ně nadšeně soukromníci a stát jim nepřispívá.

A ještě pár vět k jídlu. Öland nemá svou vlastní kuchyň – samozřejmě se tu podávají ryby, nabídce kraluje platýz, a i v drahém Švédsku se dají najít malé restaurace, kde oběd či večeře nevyfluxují turistovu peněženku. Nicméně jednu specialitu tady přece jen mají. Přípravuje se z brambor omaštěných sádlem nebo malými kousky uzeného úhoře. Paradoxem je, že dřív se s úhořem museli spokojit ti nejméně, kterým se o vepřovém sádle mohlo jen zdát. Dnes je tomu přesně naopak. Tradiční kroppkakor asi nebude chutnat každému, nicméně vyzkoušet se prostě musí.

Není to Stockholm, ale Öland, kde se člověk může doslova na krok přiblížit švédské královské rodině. V rezidenci Sol-liden (uprostřed udržovaného parku), připomínající klasičtější italskou vilu, rodina každoročně tráví značnou část zdejšího krátkého léta. Švédský panovník jako zapálený milovník veteránů pořádá začátkem července takzvanou královskou rallye. Právě při ní se v prostoru startu pohybuje jako docela normální člověk, kterému nikdo nevěnuje přehnanou pozornost. A tak tomu bývalo po dlouhá léta, královská rodina chodila k radosti zdejších malých obchodníků nakupovat do Borgholmu a bez ochranky. Po atentátu na Olafa Palmeho a hrozcích útocích islámských teroristů přece jen na bezpečnost panovníka a jeho rodiny dohlíží pár nenápadných bodyguardů. Ale žádné sofistikované policejní manévry, žádní ostřelovači na střechách.

Na Ölandu dobře vědí, že turisty je třeba hýčkat co nejpestřejší nabídkou. Nejspíš kvůli tomu pořádají v hradní zřícenině nad Borgholmem pravidelné výstavy uměleckého skla. Mnohokrát na nich zaujali i nejvýznamnější čeští skláři.

Koupání na Ölandu je problematické. Ale při vysokých teplotách, které tu kupodivu v létě bývají, chladné Baltské moře výborně osvěží. A pláže tu zdaleka nejsou přeplněné a na své si tu přijde milovník těch oblázkových i písčinych v rozsáhlých dunách. Každý si tu najde dostatek soukromí. A určitě

stojí zato procházky v malých rybářských přístavech s typicky červenými domky, v nichž amatéři přechovávají všechno potřebné. Profesionální rybolov tady už dávno skončil a ani úlovky na udicích už podle domorodců nejsou takové jako dřív. A vybudování mostu položilo i námořní dopravu.

Kdo má rád malé suvenýry v podobě starého kuchyňského nádobí, porcelánu či drobných starožitností, určitě si nenechá ujít návštěvy sezónních obchůdků v bývalých stodolách nebo jde jen o pultíky před rodinnými domy. Těmhle vetešnictvím se říká loppisy a Ölandané zejména v důchodovém věku s úsměvem, ale bez podbízení a vnucování nabízejí nejrůznější věcičky po rodičích a prarodičích, které se jim doma už nehodí a posbírali je i u obchodně méně zdatných sousedů.

Škoda, že Öland je od nás tak daleko, že pokud si řidič nechce hodně zajet přes Dánsko, musí využít trajekt z Rujány, a když se k tomu připočítají třeba ceny za kempy nebo ubytování v penzionech a hotelích, je to přece jen trochu drahý výlet. Kdo na to má? řekl by jistý český zapadající politik. Ale je to pouze otázka priorit a rozhodně úplně jiný zážitek než vylehávat na plážích v teplém Středomoří.

**výroba a dodávky
kompletních**

pivovarů

**Pražská 322/4
Hradec Králové
prodej@zvupotez.cz**

www.zvupotez.com

ilustrace **Luděk Bárta**
text **Milan Lasica**

fejeton

Milan Lasica

(1940)

Slovenský humorista, herec, režisér a autor divadelních i písňových textů. Společně s Júliem Satinským vytvořil legendární komickou dvojici, která navazovala na tradici započatou Voskovcem a Werichem. Milan Lasica už řadu let píše fejetony, jejich výběr vyšel v Česku pod názvem O lidech a lidech.

Dnes v éře mobilů je to už jiné. Ale v časech, kdy existovaly jen pevné linky, jsem měl k telefonování vyhraněný vztah. Vyznačoval se tím, že když mi zazvonil telefon pozdě večer nebo brzo ráno, vždycky jsem se lekl. Ne že bych neměl čisté svědomí, ale nevím proč, při zazvonění telefonu v tak nezvyklém čase se mě zmocnil, jak praví básníci, jakýsi divný nepokoj. Jinými slovy – strach. Kdo může volat pozdě večer nebo brzo ráno? Jen ten, který vám chce zvěstovat nepříjemnou zprávu. Ukradli vám auto. Máte vytopený sklep. Inflace stoupla na sedmdesát procent. Vaše banka zbankrotovala. Mária J. žádá zvýšené alimony. To jsou zprávy, které šokují. Člověk vyskočí z postele a chce jednat.

Kdyby zazvonil telefon ráno o páté a seriózní hlas vám oznámil, že dvě třetiny obyvatelstva zeměkoule žijí pod hranicí bída nebo že každá pátá žena na Slovensku je týraná, určitě byste kvůli tomu nevyskakovali z postele. Zejména když vaše žena leží vedle vás a není pátá. To zjistíte jednoduchým rozpočítáváním. Pokud nemáte doma harém, můžete klidně spát dál. Pokud

máte harém, nevládněte víc než čtyři manželky.

Odbočil jsem. Pozdě večer nebo brzo ráno vám může zavolat i někdo, kdo od vás něco potřebuje.

„Půjč mi třicet tisíc, jinak jsem vyřízený!“

„Tady Irena, okamžitě přijď, nebo vyskočím z okna!“ (V rozčilení vám nedojde, že bydlí v suterénu.)

Při takových telefonátech máte chuť zavěsit. Ale víte, že je to zbytečné, protože dotyčný/á zavolá znova. Začnete se vymlouvat (třicet tisíc momentálně nemám u sebe, zavolej zítra) nebo blufovat (vydrž, zavolám z práce).

Normální člověk, takový, co vás chce jen pozdravit a zeptat se, jak se máte, zavolá obyčejně po poledni nebo v podvečer, protože normální člověk pozdě večer nebo brzo ráno spí. No, možná ani nespí, ale rozhodně netelefonuje. Popřípadě spí ještě s nějakým jiným normálním člověkem a tehdy taky netelefonuje. (Servus, tady Jožo, právě si to rozdáváme s Růženuou, chceš ji k telefonu?)

To jen můj nebohý otec mě čas od času telefonicky budil okolo čtvrté ráno otázkou: „Jsi doma?“

„A kde bych měl být,“ odpověděl jsem ospalým hlasem a věděl, že vzápětí bude následovat pověstná, takřkajíc fundamentální otázka: „Ty si myslíš, že jsem hloupý, co?“

„Ne,“ odpověděl jsem přesně podle pravidel, „nejsi hloupý.“

„Jak to víš?“ zeptal se otec.

„Jsi přece vynikající odborník a vysoce vážený občan,“ odpověděl jsem.

„Kdo to řekl?“ zaútočil otec.

„Říkají to všichni, celé město to říká,“ odvětil jsem naléhavě. Po chvíli ticha se ozval otec: „No vidíš, tak proč si myslíš, že jsem hloupý?“

A takhle to pokračovalo do šesti, půl sedmé, dokud se mi nepodařilo vysvětlit mu, že si opravdu nic takového nemyslím, ba naopak, že se ztotožňuju s většinovým míněním, které mu je nakloněné.

Otec je už dávno tam, kam se nedá dovolat, a mně to chybí. Čím dál víc mi chybí popovídat si nad ránem s někým, kdo už není na lince.

A telefon mlčí.

Vratislavovo náměstí v Novém Městě

Historie Nového Města na Moravě začíná v druhé polovině 13. století. V průběhu staletí ho vlastnili kromě jiných pánové z Lipé a Pernštejnové. Zejména ti druhí se postarali o rozkvět poddanského města, což se bohužel nedá říct o jejich následovnicích.

Pro turistu je nejzajímavější Vratislavovo náměstí, ostatně kromě něho ve městě nic dalšího k vidění není. Jeho dominantu tvoří gotický kostel sv. Kunhuty s fasádou pokrytou novodobými sgrafity, ve kterých zdejší malíř Karel Němec znázornil výjevy ze Starého i Nového zákona. Méně výrazná, ale nepřehlédnutelná je budova zámku, postaveného koncem 16. století šlechtickým rodem Dubských z Třebomyslic. Dnes tu má své expozice (svým uměleckým zpracováním upoutá tradiční hutní sklo z dnes už zaniklé hutě ve Škrdlovicích) Horácká galerie.

V někdejší radnici, kde později býval i výčep a pořádaly se tu také taneční zábavy, už více než sto let sídlí regionální Horácké muzeum. Protože Novoměstsko je nerozlučně spjaté s výrobou lyží a lyžováním, hlavní expozici věnovali právě jim. Zajímavé jsou i sály zaměřené na lidovou kulturu, sklářství a železářství v tomto regionu.

Na Vratislavově náměstí, které bylo vyhlášeno památkovou zónou, stojí řada typických měšťanských domů. Mezi nejstarší patří nynější hotel Panský dům, v němž býval hostinec už v polovině 17. století. Ne že by se tu špatně vařilo, ale za autentičtější atmosférou a výbornou českou kuchyní je lepší zajet si na blízkou Maršovskou rychtu, kterou dobře znají hlavně běžkaři.

V Novém Městě se narodili dva významní čeští sochaři – Jan Štursa a Vincenc Makovský a na sochařské výzdobě náměstí je to poznat. Kromě řady dalších soch zaujme významné Štursovo dílo Raněný. Smutnou kapitolou v dějinách města je osud místních Židů, kteří za války skončili v koncentračních táborech. Mezi nimi i jedenáctiletá Hana Brady, jejíž příběh zachycuje známá kniha Hanin kufřík.

Pravé bohatství se skrývá i na povrchu.

BernardFest¹⁸

22.+23. června 2012

pátek 22. 6.

Nebe

15:00

Kašpárek v rohlíku

16:00

Sto zvířat

18:00

Peter Nagy

20:00

Tři sestry

22:00

Mandrage

23:45

Cena jednodenní vstupenky je 290 Kč,
dvoudenní 390 Kč.

Senioři a mládež od 6 do 12 let
– jednodenní vstupné 50 Kč.

Předprodej vstupenek je zajištěn
na značkových prodejnách Bernard
a v síti Ticket Pro.

Dvoudenní vstupenky jsou slosovatelné
o hodnotné věcné ceny, slosování
proběhne během sobotního večera.

Stanové městečko je vzdáleno od místa
festivalu 1,5 km v areálu AMK Humpolec
Pod Vilémovským lomem, vjezd ze
silnice Havlíčkův Brod – Pelhřimov
(kemp s občerstvením, WC, hlídaným
parkovištěm).

Aktuální informace na
www.bernardfest.cz

sobota 23. 6.

Muzikanti z Jižních Čech

10:00

The Tap Tap

12:00

Tomáš Klus

14:00

Skyline

16:00

No Name

18:00

Olympic

20:00

Die Happy s Martou Jandovou

22:00

Kyvadlo

23:45

ohňostroj

